

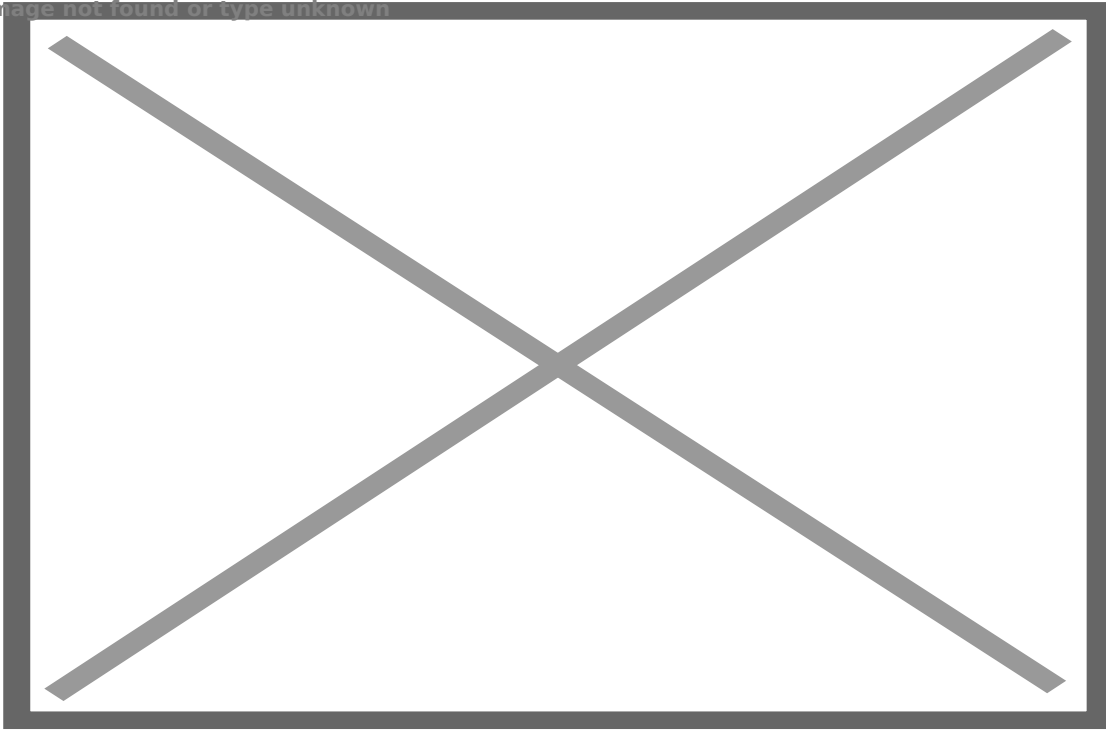
Cái mới là... cái cũ chưa được phát hiện

20:37 21/03/2017

Tác giả: Admin

Đó là điều tôi nhận ra sau khi thực hiện loạt phóng sự điều tra về bảo tồn di tích quốc gia đặc biệt (DTQGĐB) Thành Cổ Loa, thuộc huyện Đông Anh, TP. Hà Nội gần đây.

Image not found or type unknown

Phóng sự điều tra, cái mới đôi khi là “cái cũ” còn ẩn dưới “lớp bụi” thời gian chưa được phát hiện.

Ảnh minh họa

Thông tin “vàng” từ hiện thực đời sống

Như mọi người đều biết, Thành Cổ Loa được vua An Dương Vương cùng thần dân nước Âu Lạc dựng lên từ cách đây hơn 2000 năm, giúp nhân dân ta đánh thắng quân Tần phương Bắc. 9 bức vòng thành hiện là di tích trở nên huyền ảo qua thời gian, bởi màn sương truyền thuyết tình sử My Châu - Trọng Thủy dẫm nước mắt.

Thành Cổ Loa được xếp hạng [di tích lịch sử](#) văn hóa cấp quốc gia năm 1962. Đến năm 2012, 50 năm sau, di tích này được nâng cấp xếp hạng lên mức cao nhất là DTQG ĐB. Và, đến tháng 10/2015, di tích Thành Cổ Loa được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt bản quy hoạch tổng thể. Như vậy, việc di tích được xác định “cương vực” rõ ràng có ý nghĩa to lớn trong việc bảo tồn tôn tạo di

tích, một niềm vui chờ đợi bao nhiêu năm! Tôi cũng có niềm vui riêng trong đó, với tư cách một người làm báo, khi hòa vào dòng người về trải hội đến Cổ Loa mừng 6 tháng Giêng Xuân Đinh Dậu 2017.

Tôi thường viết về đề tài bảo tồn, tôn tạo di tích lịch sử văn hóa (LSVH). Điều tôi quan tâm là các di tích LSVH được bảo vệ như thế nào, có bị vi phạm không, công tác bảo tồn tôn tạo ra sao... Đối với DTQGĐB Thành Cổ Loa, mối quan tâm của tôi cũng không nằm ngoài những vấn đề đó.

Thỉnh thoảng tôi lại về xã Cổ Loa khảo sát, thu thập tài liệu, [điều tra](#) thực địa di tích Thành Cổ Loa. Tôi nhận thấy công tác bảo tồn di tích còn lỏng lẻo, thậm chí có những điểm còn thiếu cơ sở pháp lý, nên qua thời gian và tác động của con người, di tích ít nhiều bị ảnh hưởng, xuống cấp, bị xâm hại.

Mặt khác, do hơn nửa thế kỷ di tích không được quy hoạch tổng thể nên “vô tình” đã gây cản trở sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Chính quyền, cơ quan quản lý văn hóa cứ hô hào, treo biển cấm đoán người dân không được vi phạm di tích LSVH. Người dân cũng chỉ biết chấp hành chung chung, còn quy định mốc từ đâu đến đâu không được vi phạm di tích... thì không ai biết vì không được thể hiện trong văn bản pháp quy nào.

Khổ nhất là những gia đình có sổ đỏ, có quyền xây nhà trên đất hợp pháp của mình nhưng không dám xây dựng vì sợ xâm phạm vào di tích. Đây không phải là quy hoạch “treo” mà là “treo” quy hoạch. Cả chính quyền lẫn cơ quan quản lý văn hóa đều bị ảnh hưởng, bị thiệt hại từ cái nạn “treo” quy hoạch này. Ba khu vực bảo vệ (K.1,K.2,K.3) theo quy định của Luật Di sản đều chưa được “luật hóa” ở DTQG ĐB Thành Cổ Loa. Điều tưởng là không tưởng nhưng lại là sự thật!

Giữa năm 2014, một lần về xã Cổ Loa, tôi vào thăm Nhà trưng bày DT QGĐB Thành Cổ Loa đặt ở đây. Trong một lần trò chuyện với nữ nhân viên nhà trưng bày về công tác [bảo tồn](#) di tích, cô thốt lên: “Di tích bị xâm hại đau xót lắm, anh ạ, do không được cắm mốc giới trên thực địa”. Không được cắm mốc giới trên thực địa? Tôi như người đang chết đuối vớ được cọc vì đây là một thông tin quý như vàng, một thông tin “độc” đối với người làm báo! Nó là nguyên nhân của những nguyên nhân di tích Thành Cổ Loa suốt bao năm qua không được bảo vệ một cách hiệu quả do “lỗ hổng” pháp lý này.

Hành trình “cứu” di tích cổ

Ngay sau đó, tôi đã tiến hành điều tra tình hình bảo tồn tôn tạo DTQGĐB Thành Cổ Loa. Gặp chính quyền địa phương, làm việc với Trung tâm bảo tồn Di sản Hoàng Thành Thăng Long, Viện Khảo cổ

học, hỏi chuyện các chuyên gia văn hóa, các nhà sử học, người dân xã Cổ Loa... Tất cả việc chưa cảm mốt giới trên thực địa là do chưa có quy hoạch tổng thể di tích là có thật đối với Thành Cổ Loa. Dư luận cho rằng, nếu việc này được thực hiện từ 20 - 30 năm trước, thì di tích vô giá Thành Cổ Loa đã tránh được những thiệt hại không đáng có.

Các bài phóng sự điều tra của tôi được đăng tải trên các báo Bảo vệ pháp luật, Người cao tuổi, Cựu chiến binh Việt Nam, góp tiếng nói cùng đồng nghiệp báo chí cả nước trong sự nghiệp **bảo tồn** di sản văn hóa dân tộc nói chung, DTQGĐB Thành Cổ Loa nói riêng.

Thiệt nghĩ, với nghiệp vụ làm **phóng sự** điều tra, cái mới đôi khi là “cái cũ” còn ẩn dưới “lớp bụi” thời gian chưa được phát hiện./.

Nguyễn Minh Nguyên

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/cai-moi-la-cai-cu-chua-duoc-phat-hien>